

NORGES HØYESTERETT

Den 1. desember 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Webster og Matheson i

HR-2016-2448-U, (sak nr. 2016/1855), sivil sak, anke over dom:

Helge Opland

(advokat Per Wold)

mot

Torbjørn Graneggen
John Roger Bjørnstu
Tone Anette Vorseth Graneggen
Laila Kvernland
Unni Dahl

(advokat Tallag Andersen)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens avgjørelse av anke over jordskifteavgjørelse. Anken reiser spørsmål om hvilken avgjørelsesform lagmannsretten skal benytte når den etter ny jordskiftelov forkaster en anke over jordskifteavgjørelse, og hvilke regler som i slike tilfeller gjelder for Høyesteretts behandling av en anke over lagmannsrettens avgjørelse.
- (2) Sør-Trøndelag jordskifterett fattet 21. september 2015 vedtak om bruksordning for Graneggavegen i Trondheim kommune. Saken var reist av Helge Opland mot Unni Dahl, Tone Anette Vorseth Graneggen, Torbjørn Graneggen og Martin Graneggen.
- (3) Vedtaket omfattet bestemmelser om en tilstøtende avlingsvei som Helge Opland har over eiendommen til Tone Anette Vorseth Graneggen og Torbjørn Graneggen. Vedtaket omfattet dessuten bestemmelser om innpåkjøp for Helge Opland.
- (4) Helge Opland anket avgjørelsen til Frostating jordskifteoverrett på grunn av feil ved saksbehandlingen, samt ved vurderingen av maksimal veibredde for avlingsveien og spørsmålet om innpåkjøp.

- (5) Anken var ikke avgjort da den nye jordskifteloven fra 2013 trådte i kraft 1. januar 2016. Ved ikrafttredelsen av den nye loven ble jordskifteoverrettene nedlagt, og lagmannsretten ble ankeinstans også for avgjørelser som etter gammel lov skulle ankes til jordskifteoverretten. Anken ble derfor overført til Frostating lagmannsrett i samsvar med overgangsregelen i § 9-6 andre ledd.
- (6) Jordskifterettens avgjørelse ville etter ny lov ha vært en jordskifteavgjørelse, jf. jordskifteloven 2013 § 6-23 fjerde ledd bokstav h. Lagmannsretten ble derfor satt med jordskiftelagdommer og to jordskiftemeddommere, jf. § 8-7 andre ledd.
- (7) Frostating lagmannsrett avsa 13. juni 2013 avgjørelse – benevnt kjennelse – med slik slutning:
1. **Anken forkastes.**
 2. **Kostnader med gebyr og sideutgifter skal betales av ankende part, Helge Opland, jf. jordskifteloven § 7-11 første ledd.**
 3. **Hver part dekker egne utgifter til sakkyndig juridisk bistand, jf. jordskifteloven § 7-11 tredje ledd. Saksomkostninger tilkjennes ikke.**
 4. **Denne avgjørelse er enstemmig."**
- (8) Lagmannsretten fant at det forelå saksbehandlingsfeil i form av mangelfull kontradiksjon, men at feilen ikke hadde hatt betydning for avgjørelsens innhold. Lagmannsretten kom til samme resultat som jordskifteretten i spørsmålene om maksimal veibredde og innpåkjøp, men med en noe annen begrunnelse for vilkåret om innpåkjøp.
- (9) På tidspunktet for avgjørelsen var John Roger Bjørnstu og Laila Kvernaland nye eiere av eiendommen til Martin Graneggen, og hadde trådt inn som parter i stedet for ham.
- (10) *Helge Opland* har anket lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling og rettsanvendelse.
- (11) *Unni Dahl, Tone Anette Vorseth Graneggen, Torbjørn Graneggen, John Roger Bjørnstu og Laila Kvernaland* har tatt til motmæle.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsrettens avgjørelser etter jordskifteloven kan ankes til Høyesterett etter jordskifteloven 2013 § 8-13, som lyder:
- "§ 8-13. Anke til Høgsterett**
- Høgsterett er ankeinstans for avgjerder som er tekne av lagmannsretten etter reglane i denne lova. Tvisteloven kapittel 30 gjeld ved anke. Ei avgjerd som nemnd i § 8-1 tredje og fjerde ledd, kan berre ankast på grunn av feil ved rettsbruken eller den saksbehandlinga som ligg til grunn for avgjerda."**
- (13) Lagmannsretten har betegnet sin avgjørelse som en kjennelse. Jordskifteloven 2013 § 8-10 tredje ledd forutsetter at dersom lagmannsretten gjør endringer i det resultatet som jordskifteretten har kommet til, skal avgjørelsesformen være jordskifteavgjørelse. I Bjerva mfl., Jordskifteloven, kommentarutgave, 2016 side 281 er det lagt til grunn at dersom lagmannsretten forkaster anken etter jordskifteloven 2013 § 8-10 andre ledd, skal det skje ved kjennelse. Synspunktet er imidlertid ikke nærmere begrunnet. Tvisteloven § 29-23 andre ledd, som jordskifteloven 2013 § 8-10 andre ledd viser til, sier ikke noe om avgjørelsesform.
- (14) Etter gammel jordskiftelov kunne et overjordskifte først ankes til lagmannsretten, og så eventuelt videre til Høyesterett som fjerde instans. Ankeadgangen til lagmannsretten var

begrenset til rettsanvendelsen og saksbehandlingen, jf. jordskifteloven 1979 § 71 første ledd første punktum. Dette innebar indirekte en tilsvarende begrensning også av ankeadgangen til Høyesterett.

- (15) Etter ankeutvalgets syn taler sammenhengen med ankereglene med tyngde for at lagmannsretten skal bruke jordskifteavgjørelse som avgjørelsesform også når den forkaster en anke over jordskifteavgjørelse. Utvalget kan ikke se noen grunn til at ankeadgangen skulle være snevrere når lagmannsretten ikke gjør endringer i jordskifterettens resultat, enn når anken fører til endringer. Dette ville for øvrig ha vært en endring sammenlignet med rettstilstanden etter gammel lov, som ikke synes å ha vært tilsiktet av lovgiver. Etter dette kommer utvalget til at lagmannsretten skulle ha betegnet sin avgjørelse som en jordskifteavgjørelse.
- (16) Ved ankebehandlingen skal den riktige avgjørelsesformen legges til grunn, uavhengig av hva underinstansen har benevnt avgjørelsen som, jf. jordskifteloven 2013 § 6-23 femte ledd. Anken over lagmannsrettens avgjørelse skal derfor behandles som anke over jordskifteavgjørelse. Den nye jordskifteloven har heller ingen bestemmelse om hvilke regler som gjelder for Høyesteretts behandling av en anke over jordskifteavgjørelse.
- (17) Arbeidsgruppen som utredet ny jordskiftelov, foreslo en slik bestemmelse om ankeadgangen til Høyesterett:
- "§ 8-14. Anke til Høgsterett**
- Høgsterett er ankeinstans i sak lagmannsretten har avgjort etter lova her. Tvisteloven kapittel 30 gjeld ved behandlinga av saka. Lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 38 gjeld der lagmannsretten har tatt avgjerd etter § 8-3 andre og tredje ledd."**
- (18) Henvisningen til skjønnsprosessloven § 38 ville ha medført at en anke over jordskifteavgjørelse mv. skulle behandles etter reglene for anke over dom i tvisteloven kapittel 30. Som følge av at lagmannsretten etter jordskifteloven 1979 § 71 tredje ledd skulle behandle anke over overjordskifte etter reglene for anke over dom, og dermed avgjøre anken ved dom, ville dette ha vært i samsvar med den tidligere ordningen.
- (19) Departementet ønsket å formulere regelen direkte i jordskifteloven i stedet for å vise til skjønnsprosessloven § 38, se Prop. 101 L (2012–2013) side 402. Regelen om anke til Høyesterett fikk etter dette den utformingen som er gjengitt overfor, men hvor det altså ikke er bestemt noe om hvilke regler som gjelder for behandlingen av en anke over jordskifteavgjørelse. Det vil si om det er reglene for anke over dom eller kjennelse som skal gjelde.
- (20) På bakgrunn arbeidsgruppens forslag og uttalelsene i proposisjonen, fremstår det imidlertid som klart at en anke over avgjørelse som nevnt i jordskifteloven 2013 § 8-1 tredje og fjerde ledd skal behandles etter reglene for anke over dom, og at det må skyldes en forglemmelse at dette ikke har kommet til uttrykk.
- (21) Anken til Høyesterett kan etter dette ikke fremmes uten samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg etter tvisteloven § 30-4. Samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken avgjort i Høyesterett.

- (22) Ankeutvalget finner at verken avgjørelsens betydning utenfor den foreliggende sak eller andre forhold tilsier at saken blir fremmet for Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4. Anken tillates derfor ikke fremmet.
- (23) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken tillates ikke fremmet.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Helge Opland til Unni Dahl, Tone Anette Vorseth Graneggen, Torbjørn Graneggen, John Roger Bjørnstu og Laila Kvernaland i fellesskap 13 541 – trettentusenfemhundreogførtién – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av beslutningen.

Bergljot Webster
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: